

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.— Za vse druge države in Ameriko K 5.60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimi dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Inserati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslani in posmrtnice dvojno. Plaćujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjav: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Boj za Trst.

Dunaj, 9. aprila.

Dne 8. aprila zjutraj so metala sovražna letala bombe na Barkovlje in Sesljan. Nobene škode. Kmalu nato je napadlo več naših letal sovražna taborišča barak v Vermeljenu ter jih uspešno obložilo z bombami. Letala so se vrnila vsa v dobrem stanju razen enega, katero pogrešamo.

Kakor izvemo iz merodajnega mesta, sta bila v hidroplanu, ki ga pogrešamo od 8. aprila sem, enoletni prostovoljec elektrotehnik Rychman in enoletni prostovoljec štabni elektrotehnik Weinhauser.

Dunaj, 11. aprila.

Sovražno artiljerijsko delovanje na primorski fronti je bilo včeraj v splošnem živahniješe ter je trajalo na nekaterih točkah tudi ponoči.

V pokrajini doline Adiže in Gardskega jezera so Italijani vztrajno nadaljevali svoj uničevalni ogenj na naše kraje.

Dunaj, 12. aprila.

Na Goriškem so sinoči vdrle z jurišem patrolje infanterijskih polkov št. 71. in 76. v sovražne jarke vzhodno Spodnje Vrtojbe. Vjeli smo 4 častnike in 153 mož ter zavojevali dve strojni puški in 3 metala min. Artiljerijski boj in boj z minami je bil na posameznih mestih primorske fronte časamo jako živahen.

Ruski neuspehi.

Dunaj, 7. aprila.

V Gozdnatih Karpatih in južno od Stanislavova so ruski izvidni oddelki zaman vršili sunke proti našim črtam. Na mnogih točkah praske v predpolju.

Berolin, 8. aprila.

Pri Zagorju, severo-vzhodno od Baranovičev, pri Vjeliku, jugovzhodno od Kovla in pri Brzežanih smo zavrili sunke ruskih lovskih oddelkov.

Dunaj, 11. aprila.

Neki c. in kr. letalec je zbil nad Galacom v boju v zraku rusko letalo tipa Nieuport.

V pokrajini pri Bekasu smo zavrili sovražne sunke. Na naši strani živahno delo patrolj.

Berolin, 11. aprila.

Ob rekah Aa, Dvina, Stohod, Zlota Lipa in Dnjestrom na mnogih krajih živahno artiljerijsko delovanje Rusov.

Zahvala zmagovalcem ob Stohodu.

Dunaj, 9. aprila.

Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo cesar Karel je poslal poveljniku pri zavzetju mostišča pri Tobolu udeleženi čet generalu konjenice Leopoldu baronu v. Hauerju to-le brzjavko: „S posebnim zadoščenjem sem vzel v vednost poročilo o velikem uspehu pri Tobolu, ki je zavezniškim četam in njih vodstvu pod Vašo eksclenco v posebno čast, ter izrekam avstro-ogrskim četam, ki so udeležene pri boju, svoje priznanje. — Karel m. p.“

Boji na zapadu.

Berolin, 7. aprila.

Artiljerijski boj od Lensa do Arrasa je trajal z malimi presledki z nezmanjšano silo. V pokrajini na obeh straneh Somme več bojev manjših oddelkov. Francozi so obstreljevali St. Quentin. Pri Laffauxu jugovzhodno od Soissons se je ponesrečil francoski sunek. Ob Aisni in ob kanalu Aisne-Marne je ogenj večkrat narasel na sili. Napad Francozov, da bi zopet zavzeli iztrgane jim jarke pri Sapigneulu, smo z izgubami zavrili. Baterije, ki so jih letalci s fotografijami konstatirali v Reimsu, municijske oddelke, utrdbene naprave in zbiranja čet, smo uspešno obstreljevali.

V Argonih smo pregnali sovražne izvidne čete.

Na levem bregu Mose so napadli po močnem streljanju francoski bataljoni ob gozdu Malancourt trikrat, toda vselej brezuspešno. Da bi izsilili artiljerijsko opazovanje in izvidno delovanje, so nasprotniki zastavili močne zbrane letalske sile, imeli so težke izgube. Več sovražnih flotilj smo smatrali za uničenih. Poročnik Voss je zbil 24. letalo, poročnik v. Bertrab 4. sovražnika v boju v zraku. — Med Sommo in Reimsom je izvršil sovražnik enoten napad na naše privezne ba-

lone na tej fronti. Hitri obrambni ogenj in nastop naših lovskih letal je preprečil sovražniku zaželjeni uspeh. Samo dva balona je zbil. Opazovalci so se spustili s padali na tla. Nasprotniki so izgubili včeraj 44 letal, od teh v boju v zraku 33, sestreljenih od topov 8, vsled prisilnega pristanja za našimi črtami 3 ter v napadu v zraku 1 privezni balon, 5 naših letalcev se ni vrnilo.

Previdno izpopolnjevanje bojnih sil v zraku, izpopolnjevanje gradnje letal na podlagi izkušenj, zbranih ob sovražniku in v domovini, vzdržanje preizkušenega napadalnega duha naših bojnih letalcev, vežbanje opazovalcev za pehoto in artiljerijo, je imelo meseca marca velike uspehe. Tudi obrambni topovi imajo pri tem svoj bistven delež. Naši nasprotniki, tudi že dolgo pred napovedjo vojnega stanja v francoskem letalstvu zastopani Amerikanci, so izgubili na zapadu, vzhodu in na Balkanu 161 letal in 19 priveznih balonov vsled naših napadov in od naših obrambnih sredstev. Od teh je bilo v napadih v zraku 143 in vseh 19 balonov, z ognjem s tal pa 15 letal zbitih, treh sovražnih letal smo se vsled neprostovoljnega pristanja za našimi črtami polastili. Nemške izgube štejejo 45 letal in nobenega priveznega balona.

Berolin, 10. aprila.

Bitka pri Arrasu traja. Po večdnevem učinkovanju močne artiljerije ter mas metal min so napadli Angleži včeraj zjutraj po močnem stopnjevanju boja 20 km na široko naše črte. V trdem boju se jim je posrečilo vdreti v naše pozicije ob cestah, ki vodijo iz Arrasa. Ni se jim pa posrečilo prebiti naše fronte. V žilavem vztrajanju proti premoči sta imeli dve naši diviziji znatne izgube.

Jugovzhodno od Ypresa so vdrle naše čete v naskoku preko tretje angleške črte, razstrelile kritja ter se vrnile s kakimi 50 vjetimi, 7 strojimi puškami in metali min.

Strelnski napad pri Laffauxu severovzhodno od Soissons se je zlomil v našem ognju. Ob Aisni in pri Reimsu je bilo bojno delovanje artiljerije od opoldne naprej zelo živahno. V zapadni Champagni na obeh straneh Fresnesa so prinesli izvidni sunki 36 Francozov, ki smo jih vjeli.

Berolin, 11. aprila.

Krajevno omejeno bojno delovanje severno

PODLISTEK.

Šimen Sirotnik:

Ljudje tekó skupaj.

Bilo je že precej tema, ko je šel Žan Pokrokar večerjat, dasi je bil zastavil svojo ure že dugo tega.

Tistega dne je čepel od popoldneva doma z rokama v žepu in gledal v strop. In da je stopil takrat nekdo — ne gre baš zato, kdo bi bil to, ampak da je sploh kdo — v kabinet in ga vprašal: „Kaj delaš?“ bi Pokrokar obrnil tako malo svojo koničasto glavo v stran, da bi se baš zapazilo, in bi rekel: „Premišlujem.“

„O čem?“

„O vsebini besede „nič.“

In obisk bi bil spoznal, da bi bil na istem, če bi sploh ne odprl vrat. —

V resnici pa si je slikal na strop bankovce po kroni. Natanko takrat, ko je bil ves strop poln, da, pri oknu je mahala celo polovica enega bankovca doli, ker ni našla prostora, je Pokrokarju zakrutilo prav nemilo v želodcu. Planil je pokonci, pograbil z levico klobuk, z desnico pa se je udaril v čelo in siknil: „Tepec!“

Zakaj opoldne ga je srečal prijatelj in ga vprašal: „Si že videl podmorski čoln?“ Pokrokar je pomislil in dejal: „Ze.“ „Kje?“ „V listih.“ „To ni nič! Glej, prijatelj je potegnil bankovec za dve kroni iz žepa in ga držal Pokro-

karju proti luči, „vidiš, to je površje morja, vidiš, in podmorski čoln se je ravnokar potopil. Pokrokarju se je kar zameglilo, par milijonov črnih pik je zagledal, a ko so izginile, se je prijatelj že davno diskretno stajal . . .

Bil je opravičeno slabe volje, ko je sedaj odhajal, zato ni mogel odkleniti vrat. Razljutil se je še bolj in prišla mu je zakotna misel v glavo: „Zakaj nisem jaz vrata? Zdaj bi stal lačen študent pred menoj in jaz bi se ne hotel odpreti. Tedaj bi dvignil študent pest in zamahnil. Mene pa bi prav nič ne zabolalo.“ Posmejalo se mu je čisto malo, kakor se spodobi.

Takrat pa je gospodinja odprla vrata energično od zunaj in Pokrokarju je naglo minil smeh, ker se ni umaknil. Hotel je že izreči strupeno besedo, pa se je domislil, da še ni plačal stanovanja. Zato je rekel: „Dober dan,“ ki ga je spremil s škripanjem zobmi in z držanjem za nos.

Nekje pa je bilo zapisano, da ne bodi to edini doživljaj Pokrokarjev.

Ko je šel po stopnicah navzdol, ga je došlo mlado dekle, kar ni nič takega; da, najbrž se še ni našel človek, ki bi trdil, da tega še ni stori.

Ampak vrag tiči v slučaju, da se je deklici spodrsnilo tik pred Pokrokarjem, in da ni padla nanj, bi padla čisto na tla. (Sicer pa mislim, da bi ne bilo v tem velike razlike). Ni si mogel kaj, da je ne bi potolažil z vsem, kar je premogel, parkrat je celo čudovito približal svoj obraz njenemu — pri tem pojavu je gledal navzgor. Med drugim je trdil, da upa, da se ni preveč udarila,

— ah ne, nikakor. samo ustrašila se je, pa še to ne veliko —, da je v nedeljo popoldne prost —, ah, to je neverjetno, ta slučaj, tudi ona je prosta —, da se ji lahko spodrsne — ah, kajpada, — in še par takih da. Seveda je na Dunaju navada da se govori nemški; takisto je naredil tudi Pokrokar. Ko je končal, je dekletce zardelo in poskočilo naprej, Pokrokar pa je zadovoljno pomlaskal z jezikom, celo rokó si je pomel in koračil počasi navzdol.

Bavil se je s projektom, ali naj šteje stopnjice ali ne. Mislil si je: „Vem natančno, da jih je po triindvajset od nadstropja do nadstropja, toda če štejem, bom naenkrat prehodil vse stopnjice. Zakaj moj um bo osredotočen na številke. Gledal bom na stene, stopnjice, videl jih bom, in in vendar bo oko drsalo nezavedno po predmetih kakor zajček, ki si ga naredijo otroci. Če pa dolgo premišlujem, kaj naj storim, sem že med tem lahko v veži.“

In res, dvignil je obraz in videl, da je v veži; takoj nato se je zdrsnil in obstal. Na obraz mu je sedlo začudenje in napeto poslušanje. Usta so se mu odprla in izdala prvo njegovo misel; ta je bila: „Kaj pa to pomeni?“

Po vsej hiši namreč se je začulo naekrat, brez napovedi, kakor se izproži skala v planinah, ali kadar pade klofuta razžaljenega rodoljuba, rotpotanje čevljev in ključavnic. Razložiti si je hotel ta hrup in dejal je: „Aha, nekaj se je zgodilo!“

Zgoditi pa se je moralo nekaj precejšnjega, zakaj kaj kmalu je bil Pokrokar v sredi vrešče-

od Scarpe, pri Givenchyju en Gohellu, Farbusu in Fampouxu niso izpremenili položaja.

Na obeh straneh ceste Arras-Cambrai so postavili Angleži včeraj po silnim ognju močne sile na široki fronti k novemu napadu. Zavrnilo smo jih z izgubami. Od danes zjutraj so se tam in med Bullecourtom in Queantom razvili novi boji.

Med cesto Bapaume-Cambrai in Oiso so se odigrali le majhni boji pred našimi črtami.

St. Quentin so, kakor prejšnje dneve, obstreljevali z granatami in šrapneli; enako La Fere.

Od Vaillyja do Reimsa se artiljerijska bitka dan na dan ojačuje. Francoski nenadni napad na naše jarke jugo-vzhodno od Berry au Baca smo v hitrem protisunku preprečili.

Izjalovljen angleški prebitni poskus pri Arrasu.

Berolin, 12. aprila.

Močni angleški napadi pri Souchezu in sunki pri Fampouxu in severno, oz. vzhodno od Arrasa so se izjalovili.

Pri St. Quintenu je trajalo živahno artiljerijsko delovanje, med Soissonsom in Reimsom močan ogenj.

Na Balkanu.

Makedonsko bojišče.

Berolin, 8. aprila.

Med Vardarjem in Dojranskim jezerom so hlinili Angleži po močnem ognju s povelji in klici napad. Naš uničevalni ogenj je ležal uspešno na sovražnih jarkih, katere smo spoznali, da so zasedeni.

Berolin, 11. aprila.

Naši albanski oddelki so s polnim uspehom napadli italijanske prednje čete od Tepelenija.

Grška pred odločitvijo.

Kodanj, 7. aprila. „Berlinske Tidende“ pri naša članek s strani, ki pozna mnenje vodilnih angleških krogov. Članek pravi: Po dolgem molku prihaja usoda Grške na dnevni red. Po padcu najtrdnjše upore kralja Konstantina, carja, ne more kralj več nadaljevati svoje politike, ker ima v Angliji in Francoski neizprosna sovražnika. Še bolj nujen, kakor s strani Nemčije proti Belgiji, je nastop entente proti Grški, ker je grška vojska pod vodstvom, ki je Nemčiji prijazna, resna nevarnost za solunsko vojsko. Važno je tudi, da Grška ni neodvisna v normalnem smislu ter imajo Anglija, Francoska in Rusija nekako nadzorovalno in garancijsko pravico za konstitucionalno kraljevino, ne pa za gotovega kralja ali za gotovo dinastijo. Solunska vojska se je izkazala s privoljenjem ustavne vlade. Kralj pa je prelomil ustavo. Bližnja bodočnost bo pokazala kaj se v tem trenutku vrši v Londonu med Anglijo in Venizelosom.

Vojna z Ameriko.

Vojno stanje v Zedinjenih državah.

New York, 7. aprila. Takoj po glasovanju v zbornici reprezentantov je razglasil predsednik Wilson s posebnim dekretom vojno stanje nad Zedinjenimi državami.

Washington, 6. aprila. Reuterjev biro javlja: Senat je sprejel prvo vojnokreditno predlogo, s katero daje prezidentu nad 100 milijonov dolarjev na razpolaganje po lastnem preudarku.

čih žensk, jokajočih otrok in tulečih psov, da ni razumel prav ničesar.

Bilo je baš tiste dni v februarju, ko je pristiskal najstrašnejši mraz v zadnjih desetletjih in in ko so bili umori na dnevnem redu. Ljudstvo je zeblo, bogve kako sito ni bilo, in balo se je vsakega kravala, tako da je bilo samo treba malo trdnjše zaloputniti vrata, in umor je bil narejen.

Pokrokar se je spomnil vsega tega: . . . „Počila je nekje deska, in glej, njih fantazija je že videla kri. Mogoče primejo mene . . . Pošteno mu je zagomazelo po hrbtu; ozreti se ni upal, da bi mu ne brali strah iz oči, le korak je pospešil. Baš tedaj je začutil sunek v hrbet, zavrtelo se mu je v glavi, in bil je na cesti, kjer je vodil februar svoj mrzli koncert. Bilo je tako mraz, da te je zabolela glava, ko je puhnil vate težki vzduh. Zato se je Pokrokar brž osvestil in se takoj začudil. Vsa ulica, kakor daleč je segalo oko, je bila naltlačena z ljudmi in psi, in vse je gledalo na desno. Vsem so se iskrile oči, a v megli, ki se je kadila nad to vročo množico v ledeno ozračje, ni Pokrokar razločil, kaj naj pomeni tisti črni kup tam doli. Ko je pa stopil na prste, se je kup skrnil za tablo, kjer je bilo zapisano: Karl Scheidl, bürgerl. Kracherlerzeuger. Že je hotel zakleti, ko je nastalo v množici gibanje; nekdo je rekel namreč, da se nič ne vidi, in nakrat so vsi spoznali, da se nič ne vidi in se začeli razhajati. Pokrokar pa je spoznal, da niso umorili nikogar, ampak pripeljali so voz premoga.

Mobilizacija v Ameriki.

Washington, 6. aprila. Mobilizacija vojske in brodovja ter novih patroljskih motornih čolnov ob obali je bila odredjena. Justični departement je izdal zaporna povelja proti 65 Nemcem. Kakih 100 nemških ladij v raznih pristaniščih je bilo zaplenjenih.

Washington, 6. aprila. Predsednik Wilson je objavil izjavo, v kateri soglaša z zakonsko predlogo, predloženo od vojnega departementa senatu in reprezentantski zbornici. V izjavi pravi, da naj se spravi regularna vojska in narodna garda z vpoklicom moštva na vojno stanje ter naj se dovoli prvega pol milijona mož takoj, nabor enega milijona mož pa po potrebi pozneje. Rekrutacija za regularno armado in narodno gardo bo prostovoljna. Kar je bojnih sil preko tega, se bo dovolilo z nabori mož med 19. in 25. letom. Razne države bodo dale moštva v razmerju s številom prebivalstva.

Skupno delo Amerike in entente.

Berolin, 7. aprila. Glasom poročila „Morning-post“ iz Washingtona, so bili storjeni koraki za čim uspešnejše skupno delo Amerike in entente ter se je ustanovil ameriško-francosko-angleški odsek, ki bo določil udeležbo Amerike na vojni ter zboroval najbrže v Washingtonu, da se prihrani čas in preprečijo napake. Amerika bo lahko posvetila vse svoje sile vojni in dala zaveznikom na razpolago svojo finančno pomoč, da bo tako važen faktor pri končanju vojne.

Kuba in Nemčija.

Havana, 7. aprila. Reuterjev senat. Senat je soglasno sprejel resolucijo, s katero proglašja vojno stanje med Kubo in Nemčijo.

Amerika in Avstrija.

Prekinjenje diplomatskih stikov med Avstro-ogrsko in Ameriko.

Dunaj, 7. aprila. Naša vlada je pretrgala diplomatske zveze z Zedinjenimi državami ameriškimi.

Brazilijska pred vojno.

Rio de Janeiro, 8. aprila. Iz raznih krajev Brazilijske prihajajoče brzojavke poročajo o živahnem vznemirjenju, povzročenem vsled torpediranja parnika „Parana“. Povsod zahteva javno mnenje in časopise politiko energičnega nastopa. Po konferenci z ministrom zunanjih zadev je sklical predsednik ministrski svet, kamor je poklical tudi podpredsednika republike Rio de Janeiro. Predsednik je izjavil, da je odločen nastopiti z ono trdnostjo, ki jo zahteva narodni ugled.

Pariz, 10. aprila. „Havas“ poroča, da bodo v kratkem pretrgane diplomatske zveze med Brazilijo in Nemčijo. V San Paulu so se vršile velike manifestacije za entento.

Chile proti Nemčiji.

Santiago de Chile, 9. aprila. Splošno so tu mnenja, da bo dal ta ali oni vzrok povod, da se bo čutila država Chile prisiljena, udeležiti se boja proti Nemčiji.

Panama na strani entente.

Panama, 8. aprila. Reuter. Predsednik republike Panama je podpisal proklamacijo, v kateri zagotavlja Zedinjenim državam pomoč Paname za obrambo prekopa. Predsednik bo odtegnil vsem nemškim konzulom eksekvatur. V slučaju zarot bodo nemški podaniki aretirani.

Zaplenjene avstro-ogrske ladje.

New York, 9. aprila. Reuterjev urad: Oblasti so zaplenile vse avstrijske in ogrske ladje, ki se nahajajo v ameriških pristanih.

Odhod Amerikancev iz Avstrije.

Dunaj, 11. aprila. Prihodnje dni odidejo z Dunaja člani ameriškega diplomatskega in konzulatnega zbora. Njim se pridružijo številni v monarhiji živeči Amerikanci. Veleposlanik Penfield je zapustil Dunaj že 30. marca ter se nahaja sedaj v Ženevi.

Preganjanje Nemcev v Ameriki.

Ženeva, 11. aprila. Pariška agentura Fournier javlja: Dosedaj je bilo v Ameriki aretiranih več kot 1000 Nemcev.

Med aretiranimi Nemci se nahaja baje tudi nemški kapitan König, poveljnik trgovske podmorske ladje „Deutschland“, ki da je snoval zaroto. Več Nemcev je bilo obsojenih na šestmesečno do dveletno ječo radi baje nameravanega atentata na Wellanski kanal. Nemci, ki so hoteli razstreliti Brightonski predor, so bili aretirani.

Prostovoljci zamorci.

Amsterdam, 11. aprila. Iz bombastičnih poročil o vojnih pripravah Amerike je omeniti, da je obljubil vodja zamorcev v Ameriki podporo vsega črnega plemena ter izjavil, da bo sam sestavil zbor zamorcev prostovoljcev.

Brazilijska pretrgala zveze z Nemčijo.

Amsterdam, 11. aprila. Londonski listi poročajo iz Rio de Janeiro, da se diplomatski odnosi med Brazilijo in Nemčijo pretrgani.

Razburjenje v Peru.

Lima, 9. aprila. Havas. Javno mnenje je vsled sedanjih dogodkov zelo razburjeno. Nagiba se k želji, da naj bi vlada storila kmalu formalno odločitev.

Turčija napovedala Ameriki vojno.

Basel, 12. aprila. „Havas“ potrjuje, da je Turčija prekinila diplomatske zveze z Ameriko ter izjavlja, da se smatra v vojnem stanju z Zedinjenimi državami.

Vojna napoved Kube.

Berolin, 11. aprila. „Nordd. Allg. Zeitg.“ piše: Tukajšnji kubanski poslanik je izročil državnemu tajniku zunanega urada noto, v kateri sporoča, da prekine njegova vlada diplomatske stike z Nemčijo ter se smatra z njo v vojnem stanju.

Vse južnoameriške države na strani entente.

Lugano, 12. aprila. Braziljski poslanik je izjavil, da se bodo vse južnoameriške republike pridružile Wilsonu. S tem bi izgubila Nemčija 800.000 ton svojih trgovskih ladij.

Centralna Amerika.

Berolin, 12. aprila. Angleški listi poročajo iz Washingtona, da Centralna Amerika ne bo zaozerala za Južno Ameriko. V republikah Guatemala, San Salvador in Honduras je opazati močno Nemčiji sovražno gibanje, ki utegne te dežele potegniti v vojno. Nastop Kube je v latinski Ameriki učinkoval. Iz Rija de Janeira poroča Havas celo, da je Guatemala že prekinila stike z Nemčijo. V Berlinu o tem še ni nič znanega.

Wilson in Guatemala.

Zeneva, 11. aprila. Wilson skuša doseči, da se Guatemala pridruži Zedinjenim državam. Dobra armada guatemalska bi bila zaslomba proti Mehiki.

V Ameriki zaplenjene ladje.

Dunaj, 11. aprila. Avstrijskih ladij je bilo zaplenjenih v Ameriki 22 s skupaj 102.703 tonami, nemških ladij pa v južno-ameriških pristaniščih 122 ladij s 436.624 tonami, v severo-ameriških pristaniščih pa 98 ladij s 614.183 tonami, skupaj torej 220 ladij z 1.050.807 tonami.

Zeneva, 11. aprila. Iz New Yorka poročajo, da se je zaplenila avstrijskih in ogrskih ladij izvršila nemoteno. Moštvo je bilo internirano. Na več ladjah so bili stroji poškodovani.

Ruska revolucija.

Vojni cilji nove Rusije.

Petrograd, 8. marca. Miljukov se je v razgovoru s časnikarji izjavil o Wilsonovem govoru glede mednarodnih vojnih ciljev da se mora ruska demokracija popolnoma priključiti Wilsonovim izjavam, ki povsem odgovarjajo izjavam evropskih državnikov. Le načela o miru brez zmage Rusija ne more priznati. Le zmaga nad Nemčijo, ki celo v svojih mirovnih željah zahteva hegemonijo med narodi, omogoči uresničenje Wilsonovih stremeljenj.

Problem alirancev obsega dva, z nacionalnimi stremeljenji narodov popolnoma združljiva cilja, namreč osvoboditev narodov, ki se nahajajo pod turškim jarmom in pa korenito reorganizacijo Avstro-Ogrske.

Ustanovitev češko-slovaške države bo služila kot jez proti usurpatoričnim načrtom Nemčije napram slovanskim deželam. Nemška Avstrija in Ogrska se morajo reducirati na svoje etnografske meje. Italijani bodo združeni z Italijo, Romuni z Romunijo. Ukrajinske pokrajine bomo spojili z našimi Ukrajinci. Naravni, od zgodovine označeni problemi zahtevajo združenje srbskih ozemelj. Armenija mora priti pod rusko oblast. Zadnji dogodki so jasno pokazali, da ne gre pustiti armenski narod pod turškim jarmom.

Vsi ti problemi, o katerih aliranci že dolgo razpravljajo, ne le da ne nasprotujejo Wilsonovemu programu, temveč tvorijo njega neobhodni nadaljni razvoj pri dejanski ureditvi odnosajev med Orijentom in Evropo.

Kmečke reforme na Ruskem.

Kodanj, 6. aprila. Iz Petrograda poročajo: Vlada je ustanovila odbor, ki naj pripravi in izvrši kmečke reforme. Socijalistično glasilo predlaga, da naj vsa zemljišča postanejo državna last. O tem predlogu naj odloči ustavodajni zbor.

V varstvo nove vlade.

Bern, 10. aprila. „Temps“ javlja iz Petrograda: V Rusiji je ustanovljena posebna armada, ki je že na fronti. V imenu te posebne armade je izjavil poslanec Efremov, da je prisegla zvestobo provizični vladi in da jo bo ščitila pred vsako nevarnostjo, naj pride od koderkoli. Če bi se razmerje

Teden za vdove in sirote.

med provizorično vlado in drugimi strankami poostriilo, bi se postavila posebna armada na stran vlade in dume. Zastopniki delavcev, službujočih v petrograjskih bataljonih, so izdali približno enako izjavo.

Mirovni pogoji vojaškega in delavskega odbora.

Petrograd, 7. aprila. Ruska brzojavna agencija. Izvrševalni odbor delavskih in vojaških odposlancev se je izrekel proti vsem strujam, ki bi mogle razrahljati sestav armade in jo sprejel sledečo resolucijo: Provizorična vlada naj razglasi svemu svetu, da bo Rusija v svojo obrambo nadaljevala vojno toliko časa, dokler ne izjavita Nemčija in Avstro-Ogrska, da se odpovesta zavojenjanem in sta pripravljeni na mirovna pogajanja, ne da bi zahtevali odstop kakega ozemlja ali kako vojno odškodnino.

Angleška želi ruska ozemlja zasesti.

London, 10. aprila. Reuter: Glasom vesti iz Haparande so se zgostile govorice o pogajanjih med angleško vlado in med eksekutivnim odborom v Petrogradu glede zasedenja nekaterih ozemelj na severnem Ruskem in glede odstopa ruskih ozemelj Angleški, med njimi ozemelj, ki so zdaj zasedene po nemških četah. Angleška zahteva jamstev, da bo Rusija napela vse sile in porabila vsa sredstva, da ta ozemlja kmalu osvobodi.

Nove Miljukovove izjave.

Kristijanija, 10. aprila. „Aftenposten“ objavlja razgovor z ministrom Miljukovom, ki je dejal: Demokratična Rusija bo živela s Skandinavijo v pristrčnih odnašajih. Rusija nima interesa na norveških pristaniščih, ker ima svoje atlantske luke ob Murmanski obali. Pač pa je posest Carigrada življenjski pogoj za Rusijo. O separatnem miru s centralnimi državami ni govora; narobe vojna se bo nadaljevala do častnega konca. Vojna bo, kakor meni Miljukov, še letos poleti končana.

Car bolan.

Stockholm, 10. aprila. Car je obolel za živcih. Zdravniki se boje, da zapade trajni duševni bolezn. Pri preiskavi carjeve korespondence so našli organi provizorične vlade pisma danskega dvora in angleškega kralja, ki svare carja in opozarjajo, da je njegov režim nevzdržljiv. Car teh svaril baje nikdar ni smatral za resno.

Ameriška liga na ruski fronti.

Haag, 11. aprila. V Rusiji živeti Amerikanci sestavljajo posebno ameriško ligo, ki naj se bori na vzhodni fronti. Legija bo sestojala predvsem iz tehnično izvežbanih moči.

Izjava provizorične vlade.

Petrograd, 10. aprila. Petrograjska brzojavna agencija prijavlja izjavo provizorične vlade:

Provizorična vlada prepušča volji naroda, da v tesni skupnosti z našimi zavezniki odloči o vseh, svetovne vojne in njegovega konca tičočih se vprašanjih, smatra pa za svojo pravico in za svojo dolžnost, že zdaj izjaviti, da Rusija nima cilja, gospodovati nad drugimi narodi, jim vzeti njihovo narodno dedščino in nasilno zasesti tuje ozemlje, nego da hoče doseči trajen mir na podlagi pravice narodov, da sami določijo svojo usodo. Ruski narod ne hrepeni po povečanju svoje zunanje sile na troške drugih narodov in nima cilja, kak narod podjarmiti ali ponižati.

Dunaj, 12. aprila. Listi poročajo: Londonska „Morningpost“ piše: Manifest ruske vlade o vojni in miru je poniževalen udarec za zaveznike Rusije. Naloga entente je sedaj, ugotoviti, ali je Rusija sploh še njena aktivna zaveznica ali ne. — Clemenceau pravi o ruski proklamaciji: Nam se zdi, da tvori proklamacija prvi most, preko katerega bi se moglo priti do miru. Državniki entente se nahajajo pred strahovito odgovornostjo.

Miljukovo stališče omajano?

Berlin, 12. aprila. „Berl. Tagbl.“ poroča: Na Švedskem smatrajo, da so naglo se vrsteče oficijalne izjave iz Rusije zelo pomembne. Nova proklamacija provizorične vlade spravlja zunanje ministra Miljukova v tak položaj, da je le še vprašanje časa, kako dolgo bo mogel ostati v kabinetu.

Za avtomno litevsko dražvo.

Zeneva, 12. aprila. Litevski informacijski urad v Lausanne poroča, da je posebna litevska deputacija konfirirala z ministrskim predsednikom Lvovom, ki je izjavil, da bodo ruske in pruske litevske pokrajine združene v posebno avtomno državo pod ruskim protektoratom.

Konfiskacija letine.

Petrograd, 12. aprila. Vlada je konfiscirala vse zaloge letine 1916 in vso letino 1917. V po-

sameznih provincah bodo organizirani uradi za prehrano, ki naj nadzorujejo aprovizacijo.

Novi ruski grb.

Zeneva, 12. aprila. „Temps“ poroča: Novi ruski grb je dosedanji dvoglavni orel, toda brez krone in žezla.

DNEVNE VESTI.

Vojni minister demisijoniral. Vojni minister baron Krobotin je cesarju ponudil demisijo, ki je jo cesar tudi sprejel. — Cesar je izrekel odstopivšemu vojnemu ministru baronu Krobotinu svoje posebno pohvalno priznanje ter ga je imenoval za armadnega poveljnika.

Novi skupni vojni minister. Dunaj, 13. aprila. Cesar je imenoval infanterijskega generala Rudolfa Stöger - Steinerja von Steinstätten za skupnega vojnega ministra.

Prinz Konrad Hohenlohe Schillingsfürst vitez zlatega runa. Cesar je imenoval pet članov visokih avstrijskih plemiških rodbin za viteze zlatega runa, med njimi bivšega tržaškega namestnika, sedanjega prvega najvišjega dvornega mojstra princa Konrada Hohenlohe - Schillingsfürsta.

Državni zbor. Trgovski minister dr. Urban je včeraj predsedstvu poslanske zbornice povedal, da namerava vlada sklicati drž. zbor koncem meseca maja.

Predsedstvo poslanske zbornice. „Neue Wiener Journal“ hoče vedeti, da je bilo zvezi čeških poslancev predlagano, naj slovanski poslanci kandidirajo na mesto dr. Sylvestra za predsednika poslanske zbornice slovenskega poslanca Josipa viteza Pogačnika. V ta namen je poslanec Stanek, predsednik zveze čeških poslancev, stopil v stik z vodstvom hrvatsko - slovenskega kluba, ki je to kandidaturo simpatično pozdravil. Tudi z drugimi jugoslovanskimi strankami, da so Čehi že v stiku, a pogajanja da še niso končana. Nemci, pravi rečni list, bodo zopet kandidirali dr. Sylvestra. Če bi Poljaki glasovali s Čehi in z Jugoslavi, bi imeli 253 glasov, če bi Poljaki glasovali z Nemci, bi ti skupaj imeli 291 glasov.

Skupna konferenca Češkega Svaza in Slovensko - hrvatskega kluba se bo vršila, kakor poročajo dunajski listi, prihodnje dni na Dunaju. Sklicali jo je poslanec Stanek.

Odlikovan je z zlatim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje Franc Crobath, c. in kr. nadporočnik pri 2. bosansko - hercegovinskem pešpolku.

Teden za vdove in sirote v Kranju. Ker so se odstranile nastale nepričakovane zapreke, se nemoteno vrše priredbe na korist sklada za vojaške vdove in sirote. Vsaki dan je ob ugodnem vremenu koncert vojaške godbe na glavnem trgu. — Prihodnji teden bodo v „Kino - Talija“ izredne predstave, za katere se bodo izdali posebni sporedi. — Danes zvečer ob 8. uri bo v dvorani Ljudskega doma veliki koncert s sodelovanjem vojaške godbe in priznanih godbenikov ter pevcev. — Jutri, v nedeljo ob 11. uri dopoldne bo vojaški kvartet sviral slovenske pesni na stolpu župne cerkve. Popoldne ob 3. uri bo javna tombola na glavnem trgu med sviranjem vojaške godbe. Dobitki za tombolo najse pošljejo najkasneje do danes zvečer v trgovino Ferd. Savojic-a, da se primerno razvrste. Od 5. ure popoldne naprej bo jutri koncertirala vojaška godba v kavarni Krajnc, kjer bodo dame v lasni režiji skrbale za okrepčila. Z ozirom na eminentno patrijotični in dobrodelni namen vseh teh priredb pozivljamo slavno občinstvo, da, kakor vedno, pripomore po svojih močeh k ugodnemu uspehu.

Umrli je v Kranju dne 10. t. m. po kratki bolezn, v starosti 64. let vpokojeni župnik, duhovni svetnik Valentin Aljančič. Pokojnik je bil rojen nu Bistrici pri Trziču. Nad deset let je bil župnik na Dobravi pri Kropi, kjer je pri ondotnem prebivalstvu ostal v najboljšem spominu. Leta 1908. je šel v pokoj, katerega je z malimi presledki užival v Kranju, ki se mu je priljubil, ko je od leta 1882.—1887. kapelanoval v Šmartnem pri Kranju. Pokojni svetnik Aljančič je bil koncilijanten duhovnik ter ljubezniv družabnik in je užival vsestranske simpatije. Blag mu bodi spomin!

Seja kranjskega občinskega odbora se je vršila včeraj. Poročilo o seji priobčimo prihodnjič.

Razpust taborišč za internirance. Na ukaz z najmerodajnejšega mesta so bila taborišča za politično osumljene osebe razpuščena. Večina internirancev se bo smela vrniti domov, ostali bodo konfinirani, to se pravi, da se bodo morali naseliti v gotovih dovoljenih jim večjih krajih, ki jih brez oblastvenega dovoljenja ne bodo smeli opustiti.

Uvedba poletnega časa za leto 1917. Vsled odredbe celotnega ministrstva, se tudi letos uvede

poletni čas, in sicer za dobo od ponedeljka, dne 16. aprila, do ponedeljka, dne 17. septembra. Vsled tega bo dne 16. aprila zjutraj ob dveh (po dosedanjem času) ure pomakniti naprej za eno uro, tako da bodo kazale „tri“ namesto „dve“. Dne 17. septembra pa bo ure tedaj, ko bodo kazale „tri zjutraj“, pomakniti za eno uro nazaj, tako da bodo kazale „dve“. Ker bo ura dne 17. septembra torej kazala dvakrat po vrsti čas od 2. do 3. zjutraj, dobi prva teh dveh ur dostaveh „A“, druga pa „B“. Uporaba dosedanjega načina časovnega štetja je za navedeno dobo v javnem življenju prepovedana.

Ilirska banka v Ljubljani. Deželni glavar dr. Ivan Šušteršič je odstopil od predsedstva „Ilirske banke“.

Zvišanje podpor svojcem vpoklicanih vojakov. Izšla je 2. t. m. cesarska naredba, ki preminja več določb sedanjega zakona o podpori svojcem vpoklicanih vojakov. Žene vpoklicanih vojakov bodo dobile svojemu bivališču primerno od 20 do 25 odstotkov več podpore kakor doslej, če njih morebitni postranski zaslužek ne presega gotove svote. Tistim strankam, ki imajo najeta stanovanja, bo za rodbinske člane izpod starosti 8 let, ki so doslej dobivali le en del podpore, zvišana podpora na normalno mejo. V veljavi pa ostanejo podpore za osebe, ki niso še stare osem let, dosedanji zneski, če žive, kakor večinoma na deželi v lastni hiši in jih draginja le malo tare. Zvišala se bo podpora tudi nad 8 let starim svojcem vpoklicanih vojakov, ki sicer prebivajo v lastni hiši, a morajo od zemljiškoknjižno vpisanih dolgov take obresti plačevati, kakor da bi imeli po krajevnih razmerah plačevati enako visoko najemščino. Ti bodo dobili tudi prispevek za najemščino, a z omejitvijo, da bodo imeli manj kakor 8 let stari člani rodbine le poleg polovice podpore samo polovico prispevka za najemščino. Z novo cesarsko naredbo bosta odpravljena tudi dva nedostatka, ki sta se izkazala tekom sedanje vojne. Po tej naredbi odpade pravica do podpore, če ima podpiranec tako rento, da podpora ni reč ogrožena in bo mogoče prispevek za najemščino eksekutivno zaseči, da se zagotovi plačevanje najemščine, a samo za najemščino in ne tudi za drugi terjatve. To zvišanje podpor bo znašalo na leto kakih 400 milijonov kron več, kakor znašajo sedanje podpore.

Odložitev vpoklicev. Kakor smo že poročali so bili pri zanjih naborih za sposobne spoznani črnovojniki letnikov 1891 do vštrevši 1878 vpoklicani za 16. april, črnovojniki letnikov 1877 do vštrevši 1872 pa za 2. maj. Zaradi zakasnitve pomladanskih poljskih del pa je potrebna delna izpremembra termina teh vpoklicev. Z ozirom na to je bilo odrejeno da morajo odriniti k vojakom za službo z orožjem za sposobne spoznani črnovojniki letnikov 1891, 1890, 1889, 1888 in 1887 dne 16. aprila 1917, črnovojniki rojeni v letih 1886 do vštrevši 1872 pa šele 14. maja 1917. Vse druge določbe ostanejo v veljavi. Kdor se zglaši že ob prej določenem terminu, bodisi da je prepozno izvedel za ta odlok, bodisi da je vsled oprostivne službe brez posla, lahko ostane že s tem dnevom v aktivni službi, če izrecno izrazi to željo. Glede prezentacije za stražno službo ali službo brez orožja klasificiranih črnovojnikov letnikov 1891 do vštrevši 1887, ki so samostojni kmetovalci, se bodo izdale posebne odredbe.

Povišanje vojnih doklad za učiteljstvo. Deželni odbor je sklenil, da se povišajo z ozirom na naraščajočo draginjo za leto 1917 samskemu učiteljstvu vojne doklade za 40, oženjenim in njih rodbinam pa za 50 odstotkov. To pa, žal, ni na Kranjskem, ampak na Koroškem.

Zopetno zvišanje davka na žganje. Vlada grofa Clam-Martinica je sicer programatično zelo zavzeta za parlament, a vendar vporablja z veliko vnemo § 14. Tako je sedaj s pomočjo tega paragrafa zvišala davek na žganje in sicer za 1 K 40 v pri hektolitru. Zdaj znaša davek pri kontingentnem spiritu 3 K 80 v, pri ekskontingentnem pa 4 krone. Razločevanje med kontingentnim in ekskontingentnim spiritom koristi samo itak presijajno izhajajočim spiritom - baronom.

Poslanec dr. Adolf Stransky zahteva v posebni vlogi na justično ministrstvo, da naj justični minister da po državnem pravdniku obtožiti nekatere imenoma navedene nemško - nacionalne poslance veleizdaje, katero so zagrešili s tem, da so skušali pregovoriti ministre, da naj prelomijo ustavo ter protiustavnim potom odločijo cele dežele od monarhije. Dr. Stransky pričakuje, da bo imel justični minister toliko poguma, da bo ščitil ustavo države in nastopil proti načelstvu nemškega Nationalverbanda. Kot priče naj se zaslišijo najvišji dvorjanik princ Hohenlohe, ces. namestnik na Moravskem baron Heinold, notranji min. Handel, bivši m. p. Koerber in sedanji ministrski predsednik grof Clam - Martinic.

Krušni moki se bodo v bodoče, kakor poroča „Zeit“, primešavala razna nadomestila. Predvsem menda otrobi, potem pa zmleta posušena mlada detelja, s katero se delajo sedaj poskusi.

Ljubljanski veselčni davek. Cesar je potrdil nastopni sklep kranjskega deželnega odbora z dne 8. in 20. novembra in sicer z začasno omejitvijo na leto 1917.: „Mestni občini ljubljanski se dovoljuje provizorično s pridržkom naknadne odobritve deželnega zbora, da sme pobirati od vseh prirediteljev proti vstopnini v mestnem območju, dalje od razstav in sličnih podjetij veselčni davek od vstopnine po določbah, ki jih je sprejel ljubljanski mestni svet v seji 19. septembra 1916. v korist mestnega ubožnega zaloga.“

Oddaja plemenskih bikov. „Deželno mesto za dobavo klavne živine“ ima večje število lepih, mladih plemenskih bikov sive, simodolske in pincgavske pasme na prodaj. Biki so preizkušeni plemenjaki. Opozarjajo se na to priliko občine in zasebniki. Cena maksimalna kakor za klavno živino.

50 vagonov semenskega krompirja je kupila na Ogrskem in takoj plačala že meseca oktobra 1916 c. kr. kmetijska družba kranjska, in sicer visoko nad maksimalno ceno. Od takrat naprej se neprestano vrše pogajanja, da družba sme oddajati ta krompir čez maksimalno ceno, kar je sedaj končno dovoljeno, in da se dovoli izvoz krompirja iz Ogrskega na Kranjsko. Tega dovoznega dovoljenja se doslej se ni dalo izposlovati, tudi ni veliko upanja ga dobiti, toda zadeva bo te dni rešena v enem ali drugem zmislu, in če bo ugodno rešena bo prišel semenski krompir šele okoli 1. maja t. l. v Ljubljano. To ni prepozno, kajti

krompir se lahko s pridom sadi še celo prvo polovico meseca maja in v tem času sajen, dobiti poprej sajenega. Če kmetijska družba dobi ta semenski krompir, bo prišel natresen v vagone ter ona nima delovnih sil in časa, ga v vreče polniti in natančno oddajati, izvzemši določeno množino v Ljubljani, zato ga bo hitro razpošiljati le v celih vagonih in je oddajo za vsak slučaj že sedaj organizirati. V slučaju, če družba dobi ta krompir, česar se pač nič posebno ne nadeja, naj se takoj in že sedaj zglase tiste podružnice, zadruge, županstva itd., ki so pripravljene prevzeti cele vagone semenskega krompirja, in sicer s pogojem, da imajo družbene podružnice in družbeni udje prednost in se vrhutega z naročilom vred pravoveljavno zavežejo doposlani krompir poteži. ki se dožene na prejemni železniški postaji in da ne ugovarjajo proti prstenemu in deloma ranjenemu krompirju, kajti pri toliki množini je izključeno, da bi tisti veleposestnik, ki je družbi krompir prodal, ga pustil z roko prebirati, ampak ga mora nakladati le z lopatami naravnost iz s prstjo pokritih jam. Cena krompirja bo okoli 30 K za 100 kg iz postaje Ljubljana. C. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani.

Zaplemba civilnih oblek na Nemškem. Tudi na Nemškem nimajo več sukna in ga ne morejo več izdelovati, ker je onemogočen dovoz surovin. Ker so nastale velike težave za obleke, je vlada zaukazala zaplembu civilnih oblek. Vsakdo bo moral zglasti, koliko ima oblek, posebna centrala pa

bo določila, katere obleke mora kdo oddati in koliko dobi zanje plačila.

Razširjajte naš list.

≡ Majhna hiša ≡

se vzame v najem

v bližini ali v mestu Kranja. Natančneje pri g. Alešovcu v upravištvu.

Kupim vsako množino

smrekovega
orehovega
jesenovega
češnjevoga
hruševoga
lipovega
hrastovega

lesa

na vago ali na meter. Debelina od 30 cm naprej.

Kupim tudi

kostanjev les

Natančneje pojasnila daje **L. REBOLJ, KRANJ.**

Tiskarskega vajenca

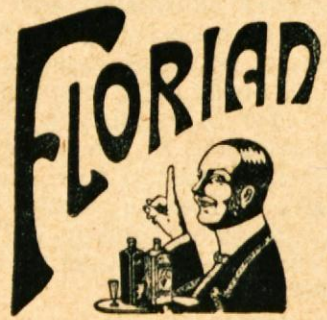
sprejme takoj

Tiskarna „Sava“ v Kranju

Vojne dopisnice

v poljubnih množinah oddaja

Tiskarna „Sava“ v Kranju.

Dober tek

je dobra stvar!
Zanemarjaj je nikár!

Dober tek

imaš vsak dan, ako vživaš

Želodčni liker „FLORIAN“ je pripravil tek in prebavo marsikomu, ki je zamán kupoval druga in neprijetna zdravila!

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3

je imela koncem leta 1916 vlog	K 55,000.000
hipoteknih in občinskih posojil	30,600.000
rezervnega zaklada	1,500.000

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%

večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je **pupilarno varna** in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike,

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti **5%**, izven Kranjske pa proti **5 1/4%** obrestmi in proti najmanj **1%** oziroma **3/4%** odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge po čistih

brez odbitka rentnega davka.

4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka.

Rezervni zaklad nad K 1,000.000

Hranilnih vlog nad K 23,000.000

6 52-5